

CENY OGŁOSZENI: Przed tekstem wiersz milimetry mk. 6000 — na III stronie mk. 3000. — IV mk. 2000. Tekst i nadesłane m. 6000. — Drobne ogłoszenia od m. 1500 do 3000 za wyraz. Najmniej 30000 mk. Ogłoszenia pozamiejscowe o 50%, zagraniczne 100% drożej. W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25 proc. droższe. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje już wszystkie przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

ISKRA

Adres dla listów i depesz

„ISKRA”, Sosnowiec.

Konto czekowe P. K. O. Nr. 61553.

Prenumerata wynosi:

mk. 200.000.

Z odnośzeniem miesięcznie mk. 220.000.

W Zagłębiu po za Sosnowcem, Będzinem i Dąbrową mk. 230.000.

Z przesyłką pocztową mk. 230.000 miesięcznie.

Zagranicą mk. 300.000.

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Sosnowiec. REDAKCJA: Piłsudskiego 4, telef. 64. ADMINISTRACJA: Dąbrowska 1, tel. 73.

Będzin, Małachowskiego 7.

Dąbrowa, Sobieskiego 8. Telefon 73.

OD ADMINISTRACJI.

Od dnia 1-go listopada przedpłata za „Iskrę” wynosić będzie miesięcznie:

przy odbiorze w Administracji	mk. 200.000
z odnośzeniem do domu	„ 220.000
z przesyłką pocztową	„ 230.000
„ „ za granicę	„ 300.000

Jednocześnie uprasza się W.W.P.P. prenumeratorów o punktualne wpłacanie przedpłaty miesięcznie z góry, najpóźniej do 5 dnia każdego miesiąca, w przeciwnym razie wysyłanie pisma będzie wstrzymane.

Dr. R. Budzyński

choroby weneryczne i skórne

Sosnowiec, ul. Piłsudskiego 14

przyjmuje od 4—7 po południu.

Dr. K. TROPPAUER

choroby skórne, włosów i weneryczne.

Analizy. Lampa kwarcowa.

Przyjmuje 11—1 i 5—8. Panie 4—5

w niedziele i święta od 11—2 p. p.

SOSNOWIEC, Małachowskiego 5, parter.

nizacji partyjnych, lecz etapami w rozwoju życia narodowego. Tacy ludzie znaleźli się zarówno w demokracji narodowej, jak na czele stronnictwa ludowego. Było to dzieło takich ludzi, jak Głabiński, Kozicki i inni, mający Dmowskiego za sobą, a z drugiej zaś strony Witos, Dębski i inni. Przesuwała się wtedy granica nie tylko w sejmie; na całym obszarze stosunków politycznych zaznaczyła się ta linja graniczna między prawicą a lewicą wydatniej i ze znacznym dla prawicy przyrostem. Akt tego sojuszu zdecydował o tem, że Polska, skazana dotąd na podejrzenie eksperymenty zbłąkanych umysłów, mogła przejść po rządy własne, że państwo faktycznie się unarodowiło.

Stało się wskutek tego:

1) Lewica przestała się zająć interesami ludu. O-

kazało się dla opinii społeczeństwa już rzeczą niedwuznaczną, że podstawą podziału na obozy nie jest kwestja socjalna, lecz kwestja polityczna istnienia Polski trwałej;

2) Lud wciągnięty został na szczebel wyższy rozwoju politycznego — myślenia i radzenia o całym narodzie i państwie;

3) Większość, tak utworzona w sejmie, umożliwiła stworzenie rządu, mającego tylko jeden cel: tworzenie silnego państwa i wejście do niego sił poważnych.

Sytuacja stała się jasna. Po jednej stronie obóz wyznawców Polski zdrowej socjalnie i moralnie, silnej, myślącej o przyszłości, obronnej i wpływowej; po drugiej stronie obóz dzisiaj już nie dwuznaczny, kierujący się hasłem wręcz przeciwnym: „nie chcemy Polski zdrowej i t.d.” Prysnęła legenda również o programach socjalnych. Dzisiaj, gdy obóz lewicowy znalazł się w konieczności zajęcia jawnego frontu, widziemy łańcuch trzymających się pod rękę ludzi tak odrębnych na pozór barw od stańczyka krakowskiego poprzez żydów — do komunisty włącznie. Gdzie tu lewo, gdzie prawo? To jeden obóz pod negatywnym hasłem idący: nie chcemy Polski narodowej!

Obóz ten, gdy rzecz doprowadzona jest do oczywistości, będzie mała. Dziś nie ma już żadnego oparcia w opinii społeczeństwa polskiego. Natomiast są już podwaliny do budowy pań-

stwa, szczupłe na razie w parlamencie, ale trwałe i głębokie. Nie będziemy budowali na trzęsawisku.

Owa przemiana historyczna w układzie sił narodowych, gdy już dostatecznie utrwaliła się w rządzie państwa, spowodowała wstąpienie do rządu Dmowskiego. Bez tej bowiem przemiany głębokiej wszelkie nakłady myśli politycznej na dłuższą metę byłyby stracone, byłyby tylko marnowaniem sił. Z chaosu osobistych ambicji, partyjnych interesów i mافی nie można wyprowadzić żadnej linii dziejowej dla państwa.

Zmiany obecne w rządzie były lekcją bardzo pouczającą dla społeczeństwa.

Osobistości, które już miały władzę w rękę, bez zewnętrznej przynusy ustępowały sobie miejsce, okrawały swój wpływ, aby tylko więcej sił rząd reprezentował. Podziwialiśmy karności min. Seydy, który z radością ustąpił miejsca Dmowskiemu i zgodził się być jego pomocnikiem. Z najwyższym uznaniem opinia publiczna przyjęła zachowanie się prezesa gabinetu Witos, dawniej pomawianego o wygórowane ambicje osobiste, który teraz biorąc bezpośredni udział w decyzjach dziejowych dla Polski znaczenia, za nic sobie poczytał uszczuplenie władzy na rzecz p. Korfantego, czy też dopuszczenie do władzy p. Chłapowskiego, niegdyś klasowego antagonisty.

Ustąpili jednocześnie dobrowolnie dwaj pierwszorzędni ministrowie: Głabiński i Gościcki ku ogólnemu żalowi. Ani cienia za to żalu nie okazali oni sami, bo tego gatunku ludzie nie marzą o „bajecznych karierach”. Nie palił się do władzy Dmowski, aż to ludzi korciło, nie zgaśli też i oni, gdy okoliczności zrzuciły, że trzeba było miejsce zrobić innym: pp. Korfantemu i Chłapowskiemu.

Idea narodowa ma moc twórczą i uzdrawiającą. Ona reguluje wszystkie sprzecz-

Otwarta zostaje w Zawierciu

SZKOŁA HANDLOWA ŻEŃSKA

zatwierdzona przez Ministerstwo W.R. i O.P. dla uczennic chrześcijanek.

Rozpoczęcie lekcji nastąpi w bieżącym miesiącu.

Zapisy uczennic przyjmuje i udziela wszelkich informacji kancelarja szkoły, mieszcząca się przy ul. Kościuszki Nr. 10 w lokalu szkoły żeńskiej od godziny 3-ej do 5-ej po południu.

Dyrekcja Szkoły

Wanda Karczewska.

1397-1

W. P. dr. Suchodolskiemu za dokonanie operacji mej żonie i W. P. dr. Kosteckiej za troskliwą opiekę podczas kuracji w szpitalu składam serdeczne podziękowanie.

EUGENJUSZ DZIDOWSKI.

1425

W kino-teatrze „ZACISZE” w Sosnowcu

Wyłom w murach milczenia!!! Walka z wrogiem ludzkości!!!

„Nasza bolączka“

Arcydzieło filmowe, wykonane przez najwybit. artystów Ameryki.

W akcie II i III pokaz przebiegu i skutków chorób wenerycznych.

Niestychane w dziejach kinematografu powodzenie w Warszawie i Łodzi.

Warszawa — 240,000, Łódź — 165,000 widzów — każdy 4-ty mieszkaniec.

I, III, V seansy wyłącznie dla pań — II, IV, VI wyłącznie dla panów.

PRZESILENIE ROZRŁADU.

Warszawa, 2 listopada.

To, co się stało obecnie w obliczu Polski i świata, owe uzupełnienie sił w rządzie polskim, jest zjawiskiem nader znamienym w życiu narodu i państwa.

Jest to krok naprzód w ewolucji, rozpoczętej zbliżeniem się stronnictwa ludowego do stronnictw t. zw. prawicowych, właściwie do stronnictw, nie uznających klasowości w polityce narodowej. Już wtedy, gdy w celu ustalenia większości na-

rodowej w izbach parlamentarnych powstał sojusz programowy między ludowcami a temi grupami, już wtedy zaszedł w dziejach Polski nowy fakt epokowego znaczenia — Polska wydobyla się z niemowlęcych brudnych pieluch polityki klasowej.

Krzyczano i krakano po obu stronach, że sojusz ten na niepewne losy naraża życie stronnictw. Byli jednak ludzie głębsi, którzy historję mierzą nie sukcesami orga-

S. p. por. Łukomskiemu gwałtowne szarpnięcie aparatu zgności całkowicie klatkę piersiową. S. p. Kuras w czasie lądowania dostał się pod aparat, który jakiś czas jeszcze wólkł go po ziemi z taką siłą, że głowa i lewe ramię zupełnie się starły i śladu z nich nie zostało. Na miejsce wypadku natychmiast po katastrofie zjechały władze sądowe i policyjne.

Z posiedzenia komitetu.

W ubiegłą środę odbyło się w Dąbrowie posiedzenie komitetu pomocy sierotom ofiar katastrofy na kopalni Reden, pod przewodnictwem prezesa, inż. Wiszniewskiego.

Po otwarciu posiedzenia, p. Wiszniewski zdał sprawozdanie z dotychczasowej działalności komitetu, gdzie z ważniejszych spraw zaznaczyć należy: zwrócenie się do ministerjum skarbu o pozwolenie nabywania walut obcych, celem uchronienia zebranych kwot od dewaluacji, otwarcia rachunku w P. K. O., gdzie każdy ofiarodawca będzie mógł bez ponoszenia jakichkolwiek opłat czy kosztów wpłacać datki.

Robiono także starania, celem wyszukania odpowiednich zakładów wychowawczo - naukowych, w których sieroty znalazłyby należytą opiekę.

Omawiano również kwestję stanowiska większości wdów, które, dzięki podjudzaniu, postanowiły nie brać z kopalni należnego im wynagrodzenia, natomiast domagają się wypłacenia im sum, zebranych przez komitet.

Gdy np. jeden z członków komitetu chciał zbadać osobiście w jakich warunkach mieszkają wdowy, zastał wszystkie mieszkania zamknięte, z wnętrza zaś dochodziły go głosy, iż kontroli żadnej nie potrzebują.

Tego rodzaju stanowisko wdów, tembardziej zmusza komitet do zajęcia się sierotami, których przyszłość przedstawia się w ciemnych barwach.

Następnie prezydent miasta, p. Seroka, informował zebranych o stanie kasy.

Okazuje się, iż dotychczas komitet zebrał przeszło 400 milionów marek, nie licząc ofiar, złożonych w „Iskrze”, jak również w innych pismach, miastach i instytucjach.

Cała, posiadana przez komitet gotówka złożona jest w dąbrowskim banku udziałowym.

Postanowiono wydać odezwę do społeczeństwa o dalsze składanie ofiar, zamierzenia bowiem komitetu obliczone są na dłuższą metę i wymagają dużego funduszu.

Z kolei przystąpiono do rozpatrzenia opracowanego przez p. Srokowskiego statutu, który szczegółowo przedyskutowano i poczyniono kilka zmian.

Statut, pod nazwą: „Stowarzyszenie pomocy sierotom ofiar katastrofy na kopalni Reden” zostanie natychmiast wysłany władzom do zatwierdzenia.

Wysokość składki członkowskiej ustalono w stosunku wartości 10 kg. węgla grubego, loco kopalnia „Reden”, w sprzedaży wagonowej, bez doliczenia podatków.

Ponieważ cena węgla ulega dość częstym zmianom, opłata będzie obliczana w dniu płatności składki.

Wybór komisji rewizyjnej postanowiono odłożyć na później.

W planie dalszej działalności komitetu wysunięto przede wszystkim: umieszczenie kilku sierot w Busku, Niegowonicach i t. p. zakładach, ubezpieczenie dzieci w kasie chorych, dokonanie oględzin lekarskich sierot, celem przekonania się, które z nich i jakiej potrzebuje kuracji, oraz

kupno w razie potrzeby pewnej ilości mleka i zboża.

Na tym posiedzenie zakończono.

Walka z lichwą.

Sąd pokoju dla spraw o lichwę wojenną, na posiedzeniu w dn. 31 października r. b. skazał:

1) Ruchlę Czechowską, z Sosnowca, za sprzedaż owsa po wygórowanej cenie, na 1 miesiąc więzienia i 1 milj. mk. grzywny, z zamianą w razie nieściągalności na dalszy 1 mies. więzienia i na zapłacenie 300 tys. marek opłat sądowych.

2) Franciszkę Kalinowską, z Sosnowca, za sprzedaż śledzi po wygórowanej cenie, na 2 tygodnie aresztu i 500 tys. mk. grzywny, z zamianą w razie nieściągalności na dalsze 2 tygodnie aresztu i na zapłacenie 300 tys. mk. opłat sądowych.

3) Chaima Goldwassera, z Sosnowca, za sprzedaż owsa po wygórowanej cenie, na 1 miesiąc więzienia oraz 1 milj. mk. grzywny, z zamianą w razie nieściągalności na dalszy 1 mies. więzienia i na zapłacenie 300 tys. mk. opłat sądowych.

4) Jakóba Szturkera, z Sosnowca, za sprzedaż owsa po wygórowanej cenie, na 1 m. więzienia i 1 milj. mk. grzywny, z zamianą w razie nieściągalności na dalszy 1 m. więzienia i na zapłacenie 300 tys. mk. opłat sądowych.

5) Julję Boroń, ze Skąły, za sprzedaż jaj po wygórowanej cenie na dwa tygodnie aresztu.

6) Marję Chęcińską, z Wojkowic Komornych, za lichwę mieszkaniową na 500 tys. mk. grzywny z zamianą na 2 tyg. aresztu i na zapłacenie 100 tys. mk. opłat sądowych.

7) Małkę Szajer, z Bobrownik, za sprzedaż kaszy i soli po wygórowanej cenie na 1 milj. mk. grzywny z zamianą na 1 miesiąc aresztu i na zapłacenie 100 tys. mk. opłat sądowych.

8) Stanisława Nikodema, z Bobrownik, za sprzedaż ospy i kaszy po wygórowanej cenie na 1 milj. mk. grzywny, z zamianą na 1 m. aresztu i na zapłacenie 100 tys. mk. opłat sądowych.

9) Chanę Russ, z Bobrownik, za sprzedaż fasoli po nadmiernej cenie na 500 tys. mk. grzywny z zamianą na 2 tyg. aresztu i na zapłacenie 100 tys. mk. opłat sądowych.

TELEGRAMY.

(Przez telefon.)

Likwidacja strajków.

Warszawa, 2 listopada.

Komunikat urzędowy o sytuacji strajkowej brzmi jak następuje:

Strajk kolejowy na całym obszarze państwa zbliża się do ostatecznego wygaśnięcia. W dyrekcji krakowskiej kursuje 60 proc. pociągów osobowych i 12 proc. towarowych.

Strajkują głównie w Oświęcimiu, gdzie strajk objął 75 proc. pracowników kolejowych. W dyrekcji lwowskiej i stanisławowskiej panuje ruch prawie, że normalny. W b. zaborze pruskim strajk zupełnie wygasł, jak również i w dyrekcjach b. Królestwa,

Wizyta parlamentarzystów serbskich w Warszawie.

Warszawa, 2 listopada.

Ministerjum spraw zagranicznych otrzymało dziś z Belgradu wiadomość, że na ostatnim posiedzeniu sejmu serbskiego, marszałek sejmu odczytał zaproszenie z Warszawy, do odwiedzenia Pol-

ski przez posłów serbskich. Zaproszenie to postowie przyjęli frenetycznymi okrzykami: niech żyje Polska. Wyleczka członków sejmu serbskiego do Warszawy zostanie zrealizowana już w najbliższym czasie.

„UCZELNIA”

ul. Lubecz 16 i p. od 11 do 1. Lekcje zbiorowe do matury i egzam. wst. w zakr. gimn. semin. pod kierownictwem profesorów. Wypożyczalnie. 1384-1

Zgubiono sznur pereł (imitacja), jadąc z Grodzca na Niemce przez Będzin i Dąbrowę. Łaskawy znalazca raczy podać swój adres lub też odnieść pereł do dworu w Grodźcu za wynagrodzeniem.

Kino „Zagłoba”

Nieodwołalnie ostatnie 2 dni!

Kino „Zagłoba”

Sobota 3-go i niedziela 4 listopada r. b.

Psychologiczny dramat o niezrównanej głębi uczucia p. t.

„MILCZ, SERCE, MILCZ...”

Przepiękne arcydzieło Wierą Chłodnoją. || Do powyższego filmu zastosowano śpiewy, które w 5-u cz. z czarującą wykonywane są przy demonstrowaniu takowego.

Baczność!

Od wtorku 6 listopada r. b.

Baczność!

Największy szlagier sezonu z obecną tryumfatorką amerykańskich ekranów

piękną i powabną

POLĄ NEGRI

Fascynująca ulubienica publiczności.

która wystąpi w obrazie p. t.

„GŁOS ULICY”

Wstrząsający dramat erotyczny w 6-ciu nastrojowych częściach, który został wykonany w Polsce, jako pożegnalny przed wyjazdem POLI NEGRI do Ameryki.

Kino „SFINKS”

TYLKO 4 DNI!

Kino „SFINKS”

DLA MŁODZIEŻY DOZWOLONY!

DLA MŁODZIEŻY DOZWOLONY!

Wielki amerykański film p. t.

„Magiczny kryształ”

dramat w 6-ciu aktach w roli głównej ELMO LINCOLN (Tarzan).

Od piątku 2 do 4 II-ga serja p. t.

„W SZPONACH LWA”

w roli głównej ELMO LINCOLN.

NOWOZAŁOŻONA KOPALNIA WĘGLA

„URAN”

DO SPRZEDANIA WĘGIEL WAGONOWO.

ADRES: ZAKŁADY CERAMICZNE B. MEYER I S-ka, POCZTA BĘDZIN,

Hohenzollern na Śląsku.

Berlin, 2 listopada. Rada ministrów rzeszy niemieckiej pozwoliła w. ks. Wilhelmu Hohenzollernowi, młodszemu synowi b. cesarza Wilhelma, na przyjazd do miejscowości Oels na Śląsku Opolskim, rzekomo celem odwiedzenia rodziny.

Umowa między Francją a Kruppem.

Berlin, 2 listopada. Przedstawiciele francuskich władz okupacyjnych podpisały umowę z dyrekcją zakładów Kruppa na mocy której praca w fabrykach tej firmy będzie w całości podjęta, w zamian za co zostanie wypuszczony z więzienia Krupp i kilku jego dyrektorów, odbywających karę za opór przeciw zarządzeniom władz okupacyjnych.

Sytuacja w Niemczech.

Berlin, 2 listopada. Sytuacja w Saksonii jest w dalszym ciągu naprężona. Nowy rząd saski, mianowany przez komisarza rzeszy nie zdołał dotychczas objąć urzędowania. Socjalni-demokraci zagrozili wystąpieniem z rządu wobec prób wciągnięcia do niego również i wszechniemców. Bawaria zażądała oficjalnie rewizji konstytucji rzeszy. Kanclerz, który miał powziąć w tych ważnych sprawach decyzje, nagle dziś obłudnie zaniemógł.

Kowno i Kłajpeda.

Kłajpeda, 2 listopada. Rząd kowieński zawarł dziś umowę z przedstawicielami Kłajpedy, na mocy której cały zagraniczny wywóz i przywóz litewski kierowany będzie przez port kłajpedzki.

Strajk włókienniczy wygasa.

Łódź, 2 listopada. Dziś od rana rozpoczęła się powolna likwidacja strajku włókienniczego. Nie stawili się do pracy jedynie częściowo człon-

kowie klasowych związków zawodowych. Członkowie związku chrz. dem. i n. p. r., jak też robotnicy niezorganizowani rozpoczęli pracę.

